

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERTATE

se primesc în biroul administrațiunii (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Înțelege-vor?

(*) Nu cred, ca să fie popor politic sub soare, ca și poporul maghiar. Printr'un joc al sorții a ajuns la cârma treburilor din țeară și 'i-s'a pus în mână privilegiul pentru fericirea sa și a patriei sale.

E numai o urmare firească dacă cugetăm, că poporul maghiar va și lucra într'acolo, ca să se ferească pe sine și pe a sa patrie.

Poate, dacă poporul maghiar ar fi stăpân nețermurit pe soarta sa, așa ar și face, căci e și firesc, ca un popor după-ce ajunge la oala țerii, să se ferească și să-și croiască un viitor cât se poate de bun și sigur.

Poporul maghiar are însă nefericirea de a fi dus de nas de către o ceată bine înjghebată, ceată, așa poreclită „liberală”. Ceata aceasta se alcătuiește din nemeși scăpătați, cari aleargă la pungile Jidanilor, pentru a-și pute țir vieța, de azi pe mâine. Jidanii, lucru prea firesc, încă fac parte din această ceată „liberală”, care acum stă în fruntea țerii de vre-un pătrar de veac.

Blăstămățiile și făradelegile liberalilor sânt fără de sfârșit. Ei le săvârșesc în numele patriei, așa după-cum face omul, care vră se-și îndreptățească o faptă nedreaptă.

Grosul poporului maghiar merge orbiș și dacă suferă, atunci tace, căci e îmbătat de ceata dela putere, că neamul

unguresc are să fie mare, că hotarele țerii se vor lărgi și câte alte bazonii.

Haita aceasta liberală pe zi ce merge devine tot mai obraznică. Legile aduse la 68 și anume legea despre de o potrivea îndreptățire a naționalităților nemaghiare, o nesocotește cu totul și nu numai că o nesocotește, dar' aduce alte legi, prin care legea adusă înainte vreme își perde tot rostul și astăzi se înfășoșează cu totul în altă haină, ca atunci Unde rămân apoi prigonirile de tot soiul, șicanele ce ni-se fac, întemnițările cele multe, care acum în anul milleniului s'au sporit și înăsprit?

Toate acestea se fac nu pentru fericirea țerii, ci pentru-că naționalitățile nemaghiare nu voesc să se contopească în nemzetul băstinaș maghiar.

Purtarea asta, lucru firesc, n'a putut și nici că poate plăce lumii învățată din Europa, care cu scârbă se întoarce dela fața clicei stăpânitoare în țeară, și cu dispreț privește la acest copil răsfățat al Europei.

Francezii 'și-au spus cuvântul lor în adunarea din Paris, unde s'au învoit ca să ne ajute în lupta sfântă ce o purtăm pentru recăștigarea drepturilor răpite.

Ajutorul lor e al celui mai luminat popor din lume, isvorit din iubirea cea mare ce o are față de libertatea popoarelor, față de libertatea aceea, pentru care chiar pe pământul Franciei atâta sânge s'a vărsat.

Oare înțelege-vor „liberalii” noștri, că cum merg nu merg bine și că mai curând sau mai târziu vor păți-o pentru nelegiuirile ce le săvârșesc?

Oare pricepe-vor ei cuvintele Francezilor și a celorlalte popoare luminate, care 'i-au părăsit și disprețuit? Oare potrivise-vor ei judecării nepărtinitoare a acestor popoare?

Dacă da, atunci cu atât mai bine pentru țeară, dacă nu, atunci cu atât mai rău pentru ei.

Românii nu merg la Pesta. La adunarea de pace, ținută anul trecut în Bruxella, deputații din dieta României au luat hotărîrea, că nu vor lua parte la adunarea de pace, care în anul acesta se va ține în Budapesta. Ungurii însă dornici de-a avea și pe Români la această adunare, au pus la cale pe drumetul Pásmándy, ca acesta să călătorească la București și să 'i cheme la adunare. Unele foi scriau cu siguranță, că într'adevăr o seama de deputați din România vor lua parte la adunarea din Pesta. Nădejdea aceasta însă li-s'a dus în vânt, căci într'o întrunire a mai multor deputați din România s'a luat hotărîrea, că Românii să nu ier parte la adunarea de pace din Budapesta, câtă vreme în Ungaria nici pomeană nu e de pace. Nici că se poate o hotărîre mai vrednică de deputații de peste Carpați.

Nouă adunare la Paris. La toamnă se va ține o nouă și uriașă adunare la Paris, cu vre-o 15 mii studenți de toate naționalitățile din lumea întreagă. În această adunare se va vorbi de nou despre subjugarea noastră.

FOIȚA.

În taina nopții.

Îmi place mult să-ascult în seri senine
Când luna se desmeardă cu isvorul,
Ciobanii 'n fluier lângă oi
Cântându-și dorul!

Și e plăcut s'auzi cum sună 'n vale
Echoul repetat din stâncă 'n stâncă,
Produs de tulnicul duios
În noaptea adâncă!

Și e sublim să te deștepți din stolul
Gândurilor ce te cufundă 'n jele,
La glasul cântecelor dragi
De filomele!

Dar' e poetic... ca în taina nopții
Să stai gândind la D-zeu și-a lui mărire,
Să-ți simți cuprinsă inima
De fericire!

Turda. Septimiu B. Murășan.

Doi copii.

Doi copii de mult odată
Mergeau mândri 'n câmp cu flori
Dimineța până 'n zori,
Ca s'adune buchetele
Din frumoase floricele,
Și 'n buchete le-aduna
Floricele albastrii
Cu colorile mai vii
Și la urmă se 'ntâlneau
Și spre casă o porniau
Iute, iute pe cărare
Fugind care mai de care
Să le-aducă mamei lor
Ce 'i iubia ca pe-un odor.
Așa ei plecau îndată
Și cu multă bucurie
Ajungeau în cea câmpie.
Băiețelul sprintenel
Săria 'ncet și ușurel
Ca să prindă fluturei
Dintre cei mai frumoși;
Dar' fetița la o parte

Depărtată de-al seu frate

De prin iarbă culegea

Ca s'ajungă mai înainte

Mamei lor ca să 'i prezente

Frumoasele floricele

Adunate 'n buchetele,

Ear' acasă cum ajunse

La piept mama lor îi strînse

Și rîzînd apoi cu haz

Îi sărută pe obraz,

Răsplătind ce-au adunat

Cu un dulce sîrutat.

M. Nazare.

Cântarea României.

„Cântarea României” scrisă în limba biblică este o lucrare prea vrednică de a fi cîntată de către toți aceia, care știu ceti. La noi în Ardeal și Ungaria nu e așa cunoscută, mulțumită stăpînirii, care atâtea pedeci pune trecerii cărților din România, la noi cesti mai lipsiți de învățătură și de cărți vrednice de ceti.

Cea mai nouă osândă.

Când auzim de osândiri, fără voe ne vine în minte, că trăim într'un *stat maghiar*. Acest stat maghiar de mult a lipsit cea mai mare parte din locuitorii țării de cele mai firești drepturi, încărcându-le în schimb cu cele mai *aspre prigoniri*, cu cele mai *nemiloase osândiri*.

Nimic sfânt nu mai are țeara aceasta, totul e pus la bunul plac al stăpânitorilor. Credeam, că doară în anul milleniului prigonirile vor înceta. Ne-am înșelat! Căci procesele foii noastre, ale „Tribunei”, osândirile atâtor Români pe la Cluj, Alba Iulia etc., ear acum osândirea preotului și a dascălului din Tiuriu ne-au desmintit cu totul.

Până acuma ne osândeau pentru-că publicăm scrieri „atîțătoare” la ură împotriva unui neam din cele multe, împotriva Ungurilor. Acum însă sau apucat să ne înădușe glasul cu totul, s'au apucat să ne pedepsească, pentru-că la diferite privilegii cântăm cântece naționale ca și „*Sus opincă*”.

Porneala aceasta a procurorilor și judecătorilor ungurești este atât de neomenească, atât de sêlbatică, încât ne lipsesc cuvintele pentru a o putea zugrăvi, așa după-cum se cuvine.

Statul și procurorii lui așa se vede, s'au desbrăcat de ori-ce simț, de ori-ce judecată omenească — pentru-că aceea-ce se întimplă în mijocul acestui stat nu se mai poate numi judecată înțeleaptă, cultură și învățătură, ci întunec și sêlbătec.

Dacă acei puțini Români, care mai cred în o *îndulcire* a Ungurilor, mai cred că se poate face, după cele-ce le sêvîrșesc Ungurii, atunci privească numai asupra celui din urmă proces și judece, de mai e cu puțință o *îndulcire* a celui-ce nu ne vrea decât o *vieață amară*; ear' dacă cei dela putere voesc să ne împace pe noi Români în chipul acesta,

„Cântarea României” este o icoană a trecutului Românilor, dela Traian Împăratul și până la anul 1848. Ea e scrisă într'o limbă frumoasă, în limba cea nestricată și necorcită a țeranului român și e scrisă cu așa colori încât îți e mai mare dragul să o citești.

Când, unde și de cătră cine s'a scris încă nici astăzi nu se știe cu siguritate. Se dă cu socoteala, că ar fi scrisă pe la anul 1830 când domnia o mare neliniște în țeara fraților de peste carpați. Autorul ei se zice, că ar fi marele istoric *Nicolae Bălcescu*, care însă nu a spus nimărui, că el ar fi scris-o. Unii susțin, că el e autorul, dar' a ascuns aceasta, pentru-că pe acele vremuri, cel-ce avea cutezanța de a scrie așa-ceva, era băgat la întunec.

Eată ce a scris la 1850 însuși Bălcescu despre „Cântarea României”; „Acum cinci ani mă aflam în călătorie pe la mănăstirile din mările noastre Carpați, căutând pe sub ruine urmele mării strămoșești. Într'una din acele mănăstiri economul Chinovici spre răspuns la

cu întemnițările, atunci grozav se înșeală, — din toate aceste fărădelegi sêvîrșite față de noi, se vor alege cu un lucru: că-î vom uri până și dincolo de mormânt.

Eată acum și cele petrecute în Alba-Iulia:

În 23 Iulie s'a început pertractarea din urmă în procesul pornit contra preotului *Ioan Pop Păcurar* și a dlui învățător *Nicolae Făgărășan*, amândoi din comuna *Tiuriu*, de lângă *Blaj*.

Apărătorii dîșilor au fost domnii *Al. Velican* și *Dr. Ioan Marciac*, advocați în *Alba-Iulia* (Bélgrad).

Preotul a fost învinuit de procuror, că a lăsat, că corul întemeiat de d-sa să cânte „*Deșteaptă-te Române*”, „*Sus opincă*” și alte cântece „*revoluționare*”, care au stricat buna înțelegere din comuna *Tiuriu*, unde se află și *Unguri*.

La acusa aceasta nedreaptă preotul *Păcurar* îi răspunde: „Eu ca preot 'mi-am dat toată silința a lumina poporul și n'am sêvîrșit nimic, ce ar lovî în legile statului; îmi pare rău, că sînt tîrît aici în urma unor pîri de nimic, nedrepte și răutăcioase și o spun sus și tare, ca să se știe, că ori-ce va fi, nu voi înceta de a îndemna poporul să-și iubească școala și biserica sa...”

S'au ascultat apoi martorii, la vre-o 40. Martorii unguri au fost ascultați românește, căci limba lor nu o știau, deși erau reformați, Chiar și jurămîntul l-au pus în *limba română*.

S'au cetit apoi poeziile împricinate și anume: „*Deșteaptă-te Române*”, „*Doina lui Lucaci*”, „*Sus opincă*” și „*O tu fiică de Român*”. Traducerea a fost cât se poate de rea.

Procurorul a ținut după aceea o vorbire de acuză cât se poate de sârbdă, luându-o pe vechea temă, că Români atîță, că ei tind la nimicirea țării, că cântările împricinate sînt periculoase și căte în lună și în stele.

Pe temeiul acestor nimicuri s'a adus sentența, care este următoarea:

Învățătorul *Făgărășan* a fost osândit la *un an și jumătate temniță de stat* și *200 fl. cheltueli de proces*, ear' preotul *Ioan Pop Păcurar* a fost osândit la *8 luni temniță de stat* și *120 fl. cheltueli de proces*.

dorința mea de cercetări și descoperiri istorice, mă duse în biblioteca mănăstirii. Sala ce purta acest nume era o cămară lungă și întunecoasă, murdară și plină de praf, în care într'o mulțime de mobile stricate și calablicuri grămădite, vîzui într'un unghiu un morman de cărți și hîrtii. Începui a răscoli eu nerăbdare acele vrafuri și alegînd ce 'mi-se părea mai interesant, alergai de mî închisei în chilia mea spre a le cerceta. Între manuscrisele ce aveam înaintea mea, unul intitulat „*Cântarea României*” ațînti mai cu deosebire mintea mea dela cea dintîiu față; numai după cetirea fără întrerupere până la sfîrșit vîzui cu mirare și descurajare, că istoria ce cu atîta trudă și cercetări mă nevoiam a descoperi și a scrie, se află scrisă toată aci în vre-o cîteva fețe, dar' astfel cum nimeni nu s'ispitise încă a o scrie. Ea îmi părî scoasă nu din adîncimea cărților, dar' din sufletul nației, acest izvor bogat, vorbitor și neperitor”.

Acum lăsam să urmeze însași „*Cântarea*”:

Eată deci o judecată „dreaptă”. Să croești pedeapsă de un an și jumătate unui învățător, care numai bine face neamului seu, 8 luni unui preot, care prin nimica nu s'a dovedit de vinovat, aceasta totuși e prea mult!

În fața alegerilor dietale.

Peste puțină vreme se vor face alegerile pentru umplerea scaunelor în dieta țării ungurești.

Noi știm ce e dieta ungurească, o adunătură de căpătuți, cari nu din voința alegătorilor sînt trimiși acolo, ci au ajuns la deputație prin mituiri, prin putere, cu ajutorul gendarmilor. Deputații acestia, lucru firesc, nici nu apără interesele țării, ci numai pe ale lor, merg cu stăpînirea, pentru-că aceasta le dă apoi voe să croască linii ferate, de unde apoi se și aleg, cu frumoase sume, câștigate fără muncă și fără osteneală.

Din bunăvoința dietei ungurești s'a nimic legea, constituțiunea; ea e stricată și ori-ce om cu mintea la loc va pricepe, că e peste puțință de a-ți mai pune încrederea în astfel de dietă, de a-ți mai pune soarta în astfel de mîni, ca și ale deputaților din dieta din Budapesta.

Partidul nostru național român, vîzînd stricăciunea ce domnește în țeară și îndeosebi vîzînd înșelătoriile cu care se sêvîrșesc alegerile dietale, a adus hotărîrea, ca noi Români să nu mergem în dieta țării, să nu mergem la alegerile de deputați.

Legile despre căsătoria civilă, matricule și celelalte legi aduse de cătră dieta ungurească și mai mult ne îndreptățește pasivitatea noastră. Dieta e un cuib de oameni, cărora nu le zace la inimă binele țării, prin urmare noi nici că avem ce căuta între astfel de oameni, ear' pe timpul alegerilor să rămînem acasă, să ne vedem de ale noastre trebșoare, urmînd cu credință poruncile partidului național român.

Dacă dușmanul vostru vî cere legăminte rușinoase dela voi, apoi mai bine muriți prin sabia lui, decât să fiți privitori împilării (asupririi) și ticăloșiei țării voastre. Domnul părinților voștri însă se va îndura de lacrimile slujilor sale, și va ridica dintre voi pe cineva, care va așeza earăși pe urmașii voștri în volnicia și puterea de mai înainte.

(Testamentul lui *Stefan cel Bun*, domnul țării *Moldovei*).

Apostrof la patrie și invocarea ajutorului ceresc.

1.

Domnul Dumnezeu părinților noștri înduratu-s'a de lacrimile tale, țeara mea? Nu ești destul de smerită, îndestul de chinuită, îndestul de sfîșiată? Vîduvă de vitejii tăi, tu plîngi cu pîrul smuls și despletit pe mormintele lor, precum femeile se jelesc pe mormîntul mut al soților lor.

2.

Neamurile auziră țîpetul chinurii tale, pămîntul se mișcă. Dumnezeu numai să nu-î

Publicăm mai jos aceea-ce scrie un țeran cu tragere de inimă față de neamul seu.

În tața alegerilor de deputați.

Comuna Vrană, în Bănat.

Sunt multe ținuturi din țeară, care într'adevăr ar ave lipsă de niște legi și mai aspre, când e vorba, că să se pedepsească mituirea cu bani, beutură și mâncare, mituire sâvîrșită pentru câștigarea voturilor pentru cutare sau cutare deputat dietal. Starea aceasta e rușinoasă și e foarte trist, că în țeara noastră sunt mulți de acei slabi cetățeni, cari nu merg după mintea și inima lor, când au să voteze cu atare deputat, și în loc să fie încredințat, că oare aduce-va, face-va alesul ceva bine pentru cercul seu, le va fi spre folos sau rău, spre laudă sau nu, aleargă numai acolo, de unde nădăjduiește, că într'o zi să se sature de beut și de mâncare. El nu-și aduce aminte, că într'o zi va veni potopul preste dînsul și ce ușor se poate întempla, ca să se nenorocească din însăși negrija sa.

Îți stă mintea în loc, când vezi omul vînzîndu-se pe sine și votul seu și când vezi, că pe vremea alegerilor se face vită de vîndut.

Și cine face lucruri de aceste, spurcate și necinstite? Cari sînt acei Români, cari împotriva poruncilor partidului național român, de a nu lua parte la alegerile de deputați, totuși să indeasă cu votul lor și înlesnesc alegerea câte unui Ungur sau Jidan din partida stăpînirii?

De sigur numai aceia, cari nu știu ce-i cinstea și omenia și nu-și cunosc datorințele de Români. Astfel de oameni numai un sfânt au pe lume: *foalele și gâtul*, mai departe nu se pot gândi, și dacă acela e plin, asta nu arde de sete, toate sînt bune, ardă satul, piară țeara de aci încolo.

În vremea de acum nu-i iertat a merge la urnă cu nici un preț. Nu, pentru-că prin

aceea numai ne stricăm nouă. Căci ce alta înseamnă poruncile partidului național, care zic, că noi n'avem ce căuta în dieta ungurească, câtă vreme sîntem asupriți și câtă vreme aici nimenea nu garantează despre curățenia alegerilor?

E dar', de datorința noastră, ca să ne lăsăm, ca ei să ne îmbete cu apă rece și prin vorbe frumoase, ca și unse cu miere; să nu ne lăsăm amăgiți. Vorbele lor într'adevăr sînt frumoase și răsunătoare, dar' goale. Se ne aducem numai aminte de înțeleptele cuvinte ale lui Talleurand, care, când a văzut, cum înșeală cu vorba pe ai lor, a zis: „Așa să vede, că vorba s'a dat omului spre a-și ascunde mai mult gândurile, decât ca să 'și-le spună curat, care sînt“.

Căci zău, de câte-ori auzim vorbindu-se și făgăduindu-se cer și pământ, încât credem, că se va coborî raiul pe pământ.

Nefericiți și răi sînt acei oameni, care își vînd sufletul necuratului, lasându-se să fie unealta înșelătorilor, rușinea și batjocura sătenilor, neamului și a țerii lor!

Ar fi bine, când s'ar feri omenimea de astfel de oameni, care nici un preț nu pun pe cinste și omenie, dar' și mai bine ar fi, când românia ar fi lipsită de „Români“ de aceia, cari nebăgînd în seamă datorințele unui Român, se lasă mituiți de unul sau altul, mituire în schimbul căreia trebuiesc apoi nesocotite cerințele partidului național

Acei slabi de ânger bine ar fi dacă s'ar da în lături și nu s'ar amesteca în trebile pe care nu le înțeleg, ear' ceilalți care binele neamului îl voesc, judece mult și rece, după cine să meargă.

Să nu se lase nimenea mituit prin bani, mâncare și beutură, nici prin vorbe amăgitoare, ca să rămână cinstit și ales între oamenii de bine.

Aceasta e chemarea omului la adevăr!

Iosif Irimia.
plugar.

Maghiarii și Jidanii.

Despre tema aceasta scrie „Magyar Allam“.

Jidovii au fost „recipiați“ adecă religia lor a fost cuprinsă în sînul celorlalte confesiuni din țeară. Eată ce scrie foaia clerului romano-catolic:

Cea mai nouă lozincă e, că prin recepțiune s'a contopit deplin jidovimea cu națiunea și de aceea a vorbi despre jidovime ca despre o rasă ori religiune deosebită nu este iertat, fără de a nu sâvîrși o vătămă a legii. Se înțelege, că cea mai mare lucrare spre folosul acestei lozinci o face presa jidovească.

Dar' să se iee spre știință, că Ungaria are și o *lege de naționalități*, a cărei nebăgare în seamă este judecată chiar din partea șovinismului cultivat de presa jidovească ca o laudă patriotică. Dacă însă, fără nici un scrupul și fără a ține seamă de legea de naționalitate este iertat a declara naționalitățile ca inimi ai patriei, atunci același lucru este iertat a-l face și față cu Jidanii. Dacă este îndreptățită năsuința, de a face pe naționalități ca să renunțe la limba, la datinele și la principiile lor sociale deosebite; dacă e îndreptățită năsuința de a-i scoate din proprietatea pămîntului și a lăți maghiarismul, cum se face în ținutul Seghedinului și în alte părți, atunci cu tot dreptul putem face asemenea și cu Jidanii.

Legea nu a recipiat datinele cele rele ale Jidanilor, ci numai religiunea lor... De aceea antisemitismul între marginele cuvenite trebuie să se mențină pe cât timp jidovimea nu se contopește în societatea creștină astfel, ca să-și peardă cu totul datinile rasei sale și caracterul seu. Pentru ajungerea acestui scop există un singur mijloc: primirea creștinismului. Pe cât timp jidovimea rămâne jidovească, pretutindenea ea va fi însoțită de antisemitism.

fi auzit?... Răsbunătorul prevestit nu s'a născut oare?

Frumseța patriei.

3.

Care e mai mîndră decât tine între toate țerile semănate de Domnul pe pământ? Care alta se împodobește în zile de sîrbătoare cu flori mai frumoase, cu grâne mai bogate?

4.

Verzi sînt dealurile tale; frumoase sînt pădurile și dumbravele spînzurate de coastele tale; limpede și dulce e cerul tău; munții tăi se înalță trufaș în văzduh; rîurile ca un brâu pestrițat ocolesc câmpurile; nopțile tale încântă auzul.... Pentru-ce zîmbetul tău e așa de trist, mîndra mea țeară?...

5.

Multe și frumoase turme pasc văile; soarele milostiv înrozește brazda; mîna Domnului te-a împodobit ca pe o mireasă; livezile tale cele întinse sînt smălțuite cu flori felurite, și belșugarea varsă avuțiile sale peste câmpii... O, bogata mea țeară, pentru-ce gemi?...

6.

Dunărea bătrână, biruită de parinții tăi, îți spală poalele, și îți aduce avuții din ținuturile de unde soarele răsare și de unde soarele apune; vulturul din văzduh caută la tine cu dragoste ca la pămîntul seu de naștere; rîurile cele frumoase și spumegoase; pârăiele cele repezi și sîlbatică cîntă ne 'ncetat slava ta.... O țeară falnică, pentru-ce fața 'ți-e împododită?...

7.

Nu ești frumoasă, nu ești bogată? N'ai copii mulți la număr, care te iubesc? N'ai cartea de vitejie a trecutului și viitorului înaintea ta?... Pentru-ce curg lacrimile tale?...

Ajunul revoluțiunii dela 1848.

8.

Pentru-ce tresari? Trupul tău se topește de slăbiciune, și inima 'ți-se frămîntă cu iuțeală... Cetit-ai oare în cartea ursitei?... Aerul se mișcă turburat... Vîntul dogorește... Ângerul peirei 'ți-s'a arătat oare?... Nopțile tale sînt răci, visurile turburate ca marea bătută de furtună... Ce-ți povestesc?

9.

Privește dela Mează-zi la Mează-noapte popoarele ridicându-și capul... Gîndirea ivindu-se luminoasă pe de-asupra întunecului... Gîndirea ce zidește și credința ce dă viață... Lumea veche se prăvălește, și pe ale ei dărmături slobozenia se înalță!.. Deșteaptă-te...

Reamintirea și acitiera virtutii străbune.

10.

Mucenicii sîngelui tău n'au zis oare: și Domnul va scula pe unul dintre voi, care va așeza pe urmașii vostri earăși în slobozenia și puterea lor?... Uitat-ai sîngele, ce cura prin vinele copiilor tăi?... Mult erai mîndră odinioară, când cu sîcurea în mână, cu căciula curcănească pe creștet, tu strigai ura în *bătălii*!... Pieptul tău era tare, ca de oțel paloșul se tocia pe dînsul... Soarele se întunea de nouri de pulbere, ce ridicau războinicii tăi...

11.

Poporul tău era îndrăzneț ca vulturul războinic și trufaș ca taurul sîlbatec...

DIN LUME.

România.

În 16, 17 și 18 Septembrie Maiestatea Sa Împăratul nostru *Francisc Iosif I.* va merge în România.

Deși visitei acesteia nu i-se dă o însemnătate politică, ea totuși cuprinde în sine ceva politic și mai ales, că tocmai foaia ministrului pentru afacerile din afară ale Împărăției, foaia dlui Goluchovski „*Fremdenblatt*“, a scris foarte măgulitor despre România, a cărei repede înaintare trebuie să uimească întreaga lume.

E de însemnat, că Împăratul nostru o singură dată a mai făcut o astfel de vizită și anume, când a cercetat pe Împăratul Germaniei, la Berlin.

Maiestatea Sa va fi întâmpinat la Verciorova de către regele Carol, în București se vor face unele sărbări, apoi o revistă militară la Cotroceni, unde vor defila două corpuri de armată.

Dela București, Maiestatea Sa va pleca, însoțit de regele Carol al României, la Sinaia.

Turcia.

După-cum se vestește din Atena, Turcii au omorât într'un sat cinci copii de creștin. Știrea acestui omor a pricinuit mare ferebă în Canea. Creștinii îndată și-au încuiat bolțile și au cerut ajutor dela consuli. Acestia au telegrafat în Canea, de unde au pornit mai multe năvi de război. Se zice, că și în Kandra s'ar mai fi întâmplat omoruri și că s'ar fi omorât 10 creștini. Purtarea Turcilor în toate părțile e de așa, încât nu se poate pune nici o încredere în domnia lor.

— În Macedonia au fost bătuți mai mulți Turci de către unele cete grecești. Puterile au dat poruncă stăpânirii grecești, ca să împedă năvălirea Grecilor în Macedonia.

Voci despre adunare.

Milleniul unguresc a avut nenorocirea de a nu fi salutat și sărbătorit de către toți europenii, cu o astfel de bucurie precum Ungurii ar fi voit.

Îndeosebi foile străine s'au sculat cu aspre cuvinte în contra Ungurilor, la ceea-ce le-a îndemnat foarte mult și reușita adunării din Paris.

Eată vre-o câteva voci de ale foilor străine:

„*Libre Parole*“ dă la iveală un articol iscălit de *H. Vernier*, în care descrie marea adunare din Paris și dăscălește pe Unguri făgăduindu-le, că articolul acela nu va fi cel din urmă.

„*Le Soleil*“. *H. Grenet* scrie în nrul dela 12 Iulie un articol intitulat: *Chestiunea naționalităților în Ungaria*. După descrierea adunării aduce cuvinte de laudă dlui Ocășianu, care atât de bine a zugrăvit soarta ardelenilor, a bănățenilor și peste tot a Românilor subjugăți de către Maghiari.

„*Voltaire*“ încă numai cuvinte de mângâiere ne aduce.

„*L'Echo de Paris*“ are un articol eșit din peana unui mare scriitor, *Hector Depasse*, care se bucură, că tinerimea română, sârbă și slovacă aleargă în Franța pentru a-și câștiga luminile trebuincioase și se bucură, că această tinerime nu-și uită de soarta tristă în care zac părinții ei. Dorește, ca și tinerimea franceză să fie asemenea celei a naționalităților subjugate din Ungaria.

Tot în felul acesta au scris și „*Gaulois*“, „*Rapide*“, „*Patrie*“, „*XIX-e Siècle*“.

Despre „*Milleniul lui Arpad*“ scrie ziarul „*Paris*“, aruncând în vânt toate minciunile celor ce au pus la cale expoziția millenară. După-ce arată cât de mare e pofta stăpânirii ungurești de a ungurisa școalele nemaghiarilor, sfârșește astfel: *Ori încotro se întorc fiii lui Arpad, nu ved decât dușmani. Dacă ei nu se vor pute înțelege cu acestia, vor căde pe lângă toată bravura lor, și după o măreață prorocie, pe malurile Dunării nu va mai rămâne nime care să sărbătorească al doilea milleniu al venirii lui Arpad.*

„*XIX-e Siècle*“ face luători de seamă pe Unguri, ca să nu asuprească naționalitățile nemaghiare, căci și ei au fost aspriți odinioară,

și atunci și ei strigau și țipau, încă mai agitat ca Românii, Sârbii și Slovaci. Maghiarii — zice foaia franceză — se aibă de grije, căci li-se va întoarce norocul și atunci nu va fi cine să le creadă și cine să le sară în ajutor. „*L'Eclair*“, tot din Paris deasemenea a publicat un articol iscălit, de *George Thieband*. În el se arată, cum Ungurii au chemat lume multă la Budapesta pentru-ca să o îmbete cu apă rece, pentru-ca să-i arete un picur și să zică: Eată marea! „*Ungaria, de fapt, nu este în adevăr ceea-ce a putut ea să pară confrăților noștri* (cei-ce au cercetat Budapesta) *cari au văzut-o numai prin sărbătorile și primiriile milleniului. Acolo era pentru dinșii numai o amăgire, o pedecă în cântătoare, făcută pentru a ascunde privirile drumetilor prea grăbiți, deși măguliți și foarte bine primiți, fărădelegile și suferințele, care izvoresc din atotputernicia ungurească*“. Și așa mai departe, Maghiarii sunt încondeiați așa, după-cum le sunt și faptele.

Loc deschis.*)

Dare de seamă.

La petrecerea de vară, ținută la 19/31 Maiu a. c., în folosul „*Reuniunii meseriașilor români*“ („*Andreiana*“) din Sebeș, au încurs peste tot suma de 59 fl., din care cheltuiându-se 50 fl. 12 cr., rezultă un venit curat de 8 fl. 80 cr. Această sumă s'a dat în administrarea casarului numitei reuniuni.

Suprasolviri au încurs dela următorii domni:

Sergiu Medean, administrator protopopesc în Sebeș 30 cr., Dr. Ioan Elekes, medic în Sebeș 40 cr., I. Henteș, pretor 30 cr., Ios. Onișiu, comerciant în Sebeș 30 cr., G. Cărpinișan, notar în Răhău 30 cr., N. Dura, preot în Deal 20 cr., N. Hăpăgan, notar în Orda-de-jos 20 cr., P. Androne, 20 cr., I. Giurgiu, învățător în Cut 1 fl., ear' ulterior au încurs oferte marinimoase dela: Dr. P. Isac, avocat 2 fl., I. Paraschiv, sub jude în pens. 5 fl., și dela d-na Rafila Onișiu 2 fl., cărora li-se aduce și pe această cale, cea mai profundă mulțumită.

Sebeș, la 1 Iulie 189.

Pentru comitetul arangiator:

G. Tatar,

N. Gheaja.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

12.

Cum a slăbit pieptul tău de oțel! Măna ta cea tare, cade de oboșală... și moleșirea a intrat în locașul voinicilor!...

Lupta Romanilor cu Dacii, colonizarea Daciei.

13.

În vremea veche... cerul era limpede... soarele strălucia ca un flăcău tinăr... Câmpiile frumoase împregiurate de munți verzi se întindeau mai mult decât poate prinde ochiul... păduri tinere umbriau dealurile... Turmele s'auziau mugind de departe... și armăsarii nechezau, jucându-se prin rășițe... Pe o pașiste verde slobozenia ca o copilă bălăioară cu coșite lungi și aurite se juca cu un arc distins. Ferice de oamenii din câmpie, ferice de cei dela munte!... Era vremea atunci, când tot omul trăia fără stăpân și umbla mândru fără să-și plece capul la alt om, când umbra văilor, pământul ca și aerul cerului, era de-a valma pentru toți; viața atunci se petrecea în cea mai deplină fericire, și când ajungea pe om nevoile bătrânețelor și moartea, el se

ducea zicând: 'mi-am trăit zilele; și era sigur că viața lui se va prelungi și după moarte, și că pe ceeaaltă lume va întâmpina o fericire și mai mare. Dar' eată că aerul se turbură... cerul cel limpede se îmbracă cu nori întunecoși... un nor de praf învăluie câmpia și ascunde munții... se aud vaete... dobitoacele fug spăiate ca de goana strechei, sau că în nopțile vijeloase când lupii es din păduri... caii nechează jalnic... mulțime de glasuri se aud strigând și vădesc când primejdie, când nădejde, isbândă, când pierdere. turbare, des-nădejduire.... Nuorul se împrăstie puțin.... Doamne! Se vede amestecul unei bătălii!... Cei-ce au năvălit sunt îmbrăcați în fer... săgeata alunecă pe pavăză, și paloșul cu două ascuțișe taie în carne vie... Le stau împotriva... se luptă cu furie... se pleacă sabiei lor... inimile slăbesc... fug... Perit-a Dacia! Stați cu inimă... arcul se întinde din nou... luptătorii se amestecă și se isbesc... piepturile goale cu pavezile... capetele desfăcute cu coifurile... Departe în câmpie se ved arcuiri sdrobite, fășii de steaguri, apoi un cociug

mare, mare, se ridica, și-o pară grozavă de foc înflăcărează cerul... Învingătorii când ingenunche și la lumina flăcării își dau dreapta și se iau în brațe! Fii cu inimă, Dacia mea!... Tu fuseși altarul rudiirii a crivețului cu pustia, a bărbăției cu mintea, a slobozeniei cu puterea... Din această rudire pecelluită cu sânge și lămurită prin foc se născu un popor nou.

Astfel povestesc bătrânii. (Va urma).

„Servusul“ Țiganului.

Un Țigan intră într'o apotecă (farmacie) și cere niște leacuri. Când ese își ia rămas bun, ear' poticarășul îi răspunde „Servus“. Cum ese Țiganul în strada întâlnește pe un Român și îl întreabă: „Bină, Românico, ce este vorba „Servus“, că așa 'm-a zis hăl domn, când am eșit“. „Știi mei Țigane, ce vorbă este? E o vorbă de ocară și de rușine, a ris de tine“. „Bină că 'mi-ai spus Românico, că mă duc înapoi și ti spun și eu“. Și s'a dus Țiganul și cum intră îi zice: „Servus“, „Servus“ și încă-odată „Servus“ acum dute și mă bagă în lege“.

„Asociațiunea“.

Adunarea generală în Lugoj.

Comitetul central al Asociațiunii ne trimite următoarea

Convocare.

Adunarea generală a „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, conform §§. 14 și 21 din statutele Asociațiunii, se convoacă la Lugoj, pe zilele 27 și 28 August st. nou, pe lângă următoarea

Programă:

Sedința I.

Joi, în 27 August 1896 st. n., la orele 11 a. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raport despre activitatea comitetului în decursul anului expirat.
3. Alegerea comisiunilor de câte 3 membri:
 - a) pentru examinarea raportului;
 - b) pentru examinarea rațiociniului pro 1895 și a proiectului de budget pro 1897;
 - c) pentru încasarea taxelor de membri.
4. Raportul în cauza modificării statutelor.
5. Propuneri și interpelări.
6. Disertațiuni.
7. Raportul comisiunii pentru înscrierea de membri.

Sedința II.

Vineri în 28 August st. n., la orele 10 a. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea ședinței.
2. Verificarea procesului verbal din ședința I.
3. Rapoartele comisiunilor exmisse în ședința I.
4. Disertațiuni.
5. Întregirea comitetului central.
6. Defigerea locului pentru proxima adunare generală.
7. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
8. Încheierea adunării generale.

Se observă, că eventualele disertațiuni au să fie prezentate prezidiului Asociațiunii în scris cu 8 zile înainte de adunarea generală.

Sibiul, din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane“ ținută în 23 Iulie 1896.

I. M. Moldovan m. p.,
president.

Dr. C. Diaconovich m. p.,
secretar.

CRONICĂ.

Cine sînt fabricanții de chibrite în Ungaria? Telegrafal din America aduce o știre foarte însemnată: Un oare-care american a inventat o astfel de fabrică, care cu o iuteală foarte mare și cu o ieftinătate ne mai pomenită vinde chibritele și așa ieftine destul. Fabricanții de chibrite „maghiari“ la auzul acesteia au fost cuprinși de o groază mare, nu cumva proprietarul fabricii din America să-și ridice o fabrică și în Ungaria, când apoi chibritele s'ar ieftini și mai mult. Ca aceasta să nu se întîmple, au dat ochi cu guvernul unguresc, căci doar pentru aceea e guvernul țerii. Fabricanții maghiari adecă au ținut alaltăieri o consfătuire în Budapesta, în care au luat hotărîrea, că vor înainta un „Memo-

rand“ la guvern în contra întreprinzătorului american! E curios, că la această consfătuire au luat parte următorii fabricanți „maghiari“: *Kohn Jakab și Fózsef, Reiter Fózsef, Reiser Adam, Brachfeld Vilmos, Reiner Zsigmond, Neubauer Károly, Spitzer Armin, Huss Mór, Stein și Rosenstraus, Meyer Mór, Kohn Gyula și Lövenfeld Tivadar.* Cetind aceste mărețe și străbune nume maghiare fți vine să te întrebi, oare n'ar fi mai bine ca statul să introducă monopolul de chibrite, decât ca acești veritabili „Maghiari“ să se fugară pe socoteala țerii întregi.

Sat comunist în Ungaria. Puțini vor ști, că în Ungaria și anume în comitatul Trencinului se află un sat comunist. Cicîman se cheamă satul acela și e locuit de Slovaci, cari se îndeletnicesc cu vinderea glăjilor și păharelor; organizația e următoarea: Averea imobilă e neîmpărtășibilă, nu se poate înstrăina. Familiile și îndeosebi bărbații aproape anul întreg trăiesc afară de comuna lor. Ceea-ce câștigă, trimite acasă, acolo o pun la olaltă și cu sfîrșitul anului o împart. În vîrstă de ani 24 fiecare fciore e îndatorat a se însura și a se apuca de muncă. În fruntea familiei stă capul ales al familiei, sau apoi cel mai bătrîn. Cât e de primitivă această organizare, tocmai astfel li-e și traiul. Fiecare își face hainele trebuincioase, așa că în timp de iarnă se pot vedea bărbați torcînd și țesînd, asemenea femeilor.

La meserii. Dl Ioan Aciu, rotar în Mercurea, are lipsă de un învățăcel. Facem deci luători de seamă pe acei părinți, cari ar voi să-și așeze băieții la meserii.

Adunarea învățătorilor greco-cat din diaconatul părților Sătmărene, ținătoare de diecesa Orășii-mari, se va ține la 10 August st. n., în comuna Homorodul-de-mijloc.

Stațiuni docentale curentate (gr.-cat.). În Archidieceasă cu terminul 15 Aug. n. I. Protopop. Reghinului: 1. Staț. cantor-doc. Adrian, cu emolumentele: bani 145 fl., venitul locurilor cantor-doc. 63 fl., parte din dreptul de lemnărit și pășunat 22 fl., venite stolare 50 fl., 25 metrete de cucuruz, cuartir și grădină. 2. Staț. doc. ambul. Curticap-Toldal, cu emolumentele: bani 170 fl., venite stolare 40 fl., din agri 58 fl., 8 hl de cucuruz, cuartir și grădină. 3. Staț. cantor-doc. Orșova, cu emolumentele: bani 200 fl., venite stolare 40 fl., din port. can. cantor. 60 fl., cuartir și grădină. 4. Staț. cantor-doc. Petelea, cu emolumentele; bani 200 fl., din stolă, bucate și venite de pămînt 100 fl., cuartir și grădină. 5. Staț. cantor-doc. Telec, cu emolumentele: bani 80 fl., venite stolare 20 fl., venitul port. can. cantor. 125 fl., zile de lucru 11 fl., lectical 38 fl., venitul cimiteriului 16 fl., lemne de foc 10 fl., cuartir și grădină. II. Protop. Ludoșului: 1) Staț. doc. Cicudiu cu emolumentele: Bani 170 fl. venitul unui agri 130 fl., cuartir și grădină. III. Protop. Coșocnei: 1. Staț. cantor-doc. Jucul-de-jos cu emolumentele: Adiut dela stat 50 fl., din port. can. cantor-doc. 250 fl., lectical și stolă 30 fl., cuartir și grădină. IV. Protop. Alba-Iuliei: 1. Staț. doc. Alba Iulia-Lipoveni-Maieri cu emolumentele: bani 300 fl., relut de cuartir 60 fl. — În diecesa Lugojului cu terminul 15 Aug. n.: 1) Staț. cantor-doc. Chizdia, cu emolumentele: bani 129 fl., grâu 72 fl., cucuruz 42 fl., lemne 39 fl., 52 cruceri., arînda unui pămînt 30 fl., cuartir și grădină. 2. Staț. cantor-doc. Hitiaș, cu emo-

lumentele: bani 400 fl., lemne de foc, cuartir și grădină. 3. Staț. cantor-doc. Fittin, cu emolumentele: bani 156 fl., relut de lemne 12 fl., venit din pămînturi 72 fl., ajutor dela stat 60 florini, cuartir. 4. Staț. cantor-doc. Visag, cu emolumentele: bani 165 fl., venitul pămînturilor bis. 13 fl. 18 cr., din funcțiunile cantorale 5 fl., pentru lemne de foc 20 florini, pausal scripturistice și pentru conferența reuniunii învăț. 11 florini, ajutor dela stat 124 fl., cuartir. 5. Staț. cantor-doc. Iezvin cu emolumentele: bani 315 fl., lemne de foc, cuartir și grădină. 6. Staț. cantor-doc. Sân-Nicolau-mare, cu emolumentele: bani 300 fl., pausal 15 fl., lemne de foc, cuartir și grădină. 7. Staț. cantor-doc. Clopodia, cu emolumentele: bani 200 fl., lemne de foc, cuartir și grădină. 8. Staț. cantor-doc. Mintia, cu emolumentele: bani 300 fl., competențele stolare, lemne de foc, cuartir. 9. Staț. cantor-doc. Ciula-mare-Vălioara, cu emolumentele: bani 270 fl., cucuruz 30 metrete la 30 l., venite stolare 30 fl., lemne de foc, cuartir. 10. Staț. cantor-doc. Lighet, cu emolumentele: bani 300 fl. 11. Staț. cantor-doc. Cigmeu cu emolumentele: bani 300 fl., lemne de foc, cuartir. 12. Staț. cantor-doc. Bărbătenii-sup., cu emolumentele: bani 300 fl., lemne de foc, cuartir. 13. Staț. cantor-doc. Lupeni, cu emolumentele: bani 200 fl., lemne de foc, cuartir.

— Concurse gr.-or.: Sighișoara 300 fl. salar (206 fl. din alodiu, 64 fl. din repartie), cuartir și lemne de foc. În protop. Orăștiei sînt de ocupat următoarele posturi: Romoș 300 fl., cuartir și 4 orgii lemne de foc. Romoșel 300 fl., cuartir și lemne. Jibot 300 fl., cuartir și lemne. Salarele la cele 4 comune dîntău se dau din cassa bisericii regulat, în Pișchintii din repartie. În prot. Mercurei: Cunta 300 fl. și 20 fl. bani de cuartir. Recin 300 fl., cuartir și lemne. Tău 300 fl., cuartir, grădină și 10 fl. pentru lemne de foc. Concurenții au a se înfățișa într-o Duminecă sau sîrbătoare la biserică pentru a cânta.

Stipendii. „Reuniunea femeilor române gr.-cat. din Blaj“ va da 7 ajutoare anume: 2 de câte 40 fl., 2 de câte 30 fl. și 3 de câte 20 fl., cu terminul de 20 August st. n. La aceste ajutoare pot concura numai eleve greco-cat. a școalei române de fetițe din Blaj. Cererile se înaintează la d-na Rosalia Muntean presidenta reuniunii.

— Consistorul episcopesc de Lugoj a publicat concurs cu terminul 10 August n.: 1. Pentru 2 stipendii teol. în seminarul central din Budapesta și alte 2 în seminarul din Blaj. 2. Pentru 4 stipendii preparandiale la pedagogia din Oradea-mare. 3. Pentru mai multe stipendii gimn. din fondul Rudolfian.

„Corul mironosițelor“ aduce mulțumită dlui preot Baca din comuna Poplaca, pentru buna primire ce i-a făcut.

N. Posa.

Petrecere de vară împreună cu cântări, declamări și joc se va ține în 1 August în comuna Cacova de lângă Aiud. În pauză să vor juca „Călușerul“ și „Bătuta“.

— Tot în 1 August se va da o producție teatrală împreună cu joc în Hunedoara, cu privilegiul tinerii adunării generale a despărțământului VIII (Deva) al „Asociațiunii“. Să va juca piesa: „Cinel-Cinel“ comedie cu cântece într'un act, de V. Alexandri. Persoanele: Pitarul Sandu, boer de 50 ani dl Alexandru Rimbaș. Smarandița, nepoata lui: d-șoara Valeria Popovici. Tincuța, vara

Smaranditei: d-soara Ana Danilă. Florica, tineră țerancă: d-soara Victoria Dănilă. Graur, fiior boieresc: din Moldova dl Nicolae Macrea. Dame, țerani, țerance, lăutari.

— În *Oravița-rom.*, în ziua de s. Proroc Ilie se vor da *doue* concerte împreunate cu teatru anume unul va da corul gr.-ort. celalalt corul gr.-catolic.

— În comuna *Porcești*, se va da o petrecere de vară, Sâmbătă în ziua de S. Ilie. Venitul curat se va dărui unui scop de binefacere.

*

Întemplări de moarte. *Palaghia Bologa n. Socaci*, oare-când preoteasă în *Rudabaia*, a răposat în al 18 an al vieții sale.

*

Înmormântarea părintelui responsabilului nostru, *Dumitru Balteș*, s'a întemplat Sâmbătă, în 25 Iulie n. în *Oena-Sibiului*. La înmormântare dl preot *Isaia Popa*, a ținut o prea frumoasă cuvântare. Asemenea și corul plugarilor de acolo, a înălțat slujba înmormântării prin cântările lor, ceea-ce prin aceasta li-se aduce mulțumită din partea familiei întristate.

*

O îndreptare. Dl *Simion Dragomir*, notar în *Gurasada* simțindu-se atins pe nedreptul în cronica trimisă nouă de acolo, ne trimite o îndreptare mai lungă în care cu dovezi arată că cele scrise din *Gurasada* sunt neadevăruri și că dînsul își cunoaște chemarea sa de părinte al comunei și datorința față de poporul sărac. Luăm la cunoștință.

*

Earăși gendarmii. Foile ungurești strigă în gura mare, că gendarmii s'au arătat sâlbatici. Să nu alunecăm a crede că față de vre-un Român, căci atunci ele ar fi scris că gendarmii nu-'s vinovați și că ei sînt curați ca lumina soarelui. E vorba de o singură femeie, care a mers la Cluj pentru a-și vindeca ochii. Gendarmii au provocat-o ca să-și arete hârtiile, ea, Unguroaica nu le-a avut la dînsa. Gendarmii au dus-o în căsarma lor și au bătut-o. Pentru aceasta foile ungurești s'au revoltat, lucru ce nu l-au făcut atunci, când gendarmii, tot ungurești, au împuscat la *Mehadica* atîția Români nevinovați. Eată cumpăna cu care își măsură lor și eu care ne măsură nouă!

*

Răvaș negru. Ni-se scrie, că la tîrgul de țeară din *Iudapesta* a mai luat parte și „nașul nuntașilor” din *Socodor*, Dr. *George Vesa*.

*

Asociațiunea. Adunarea generală a despărțământului *Mediaș*, e conchemată pe 1 August.

— Despărțământul *Mureș-Ludoș* deasemenea își va ține adunarea generală în *Ludoș*, la 4 August st. n., la 10 ore înainte de amiază.

*

Foc. În 15/27 Iulie la 6¹/₄ ore dim., a erupt în comuna *Poplaca* un foc înspăimîntător. Mai toți oamenii eran pe câmp, fiind vremea secerișului, numai puțini au fost pe acasă. Focul s'a escat din o șură prefăcîndu-o în cenușe și încă la 3 vecini casele, fiind tare aproape de șură și acoperite cu șindilă cauzând o pagubă foarte mare. Într'una din acele case au ars și doi copii, unul de 5 ani și celalalt de 4 ani. Dintre cei nenorociți toți erau neasigurați. De învățatură oamenilor noștri, ca să se asigure în contra focului.

Abonent 1433.

Mai nou.

În momentul de a încheia foaia ne-a sosit o veste tristă și dureroasă. Și e cu atît mai tristă, cu cît ne vine chiar din Bocșa-montană, unde o seamă de Români au fost judecați la aspră temniță pentru-că se zice, că ar fi luat și rupt niște zdrențe, adică steaguri străine.

Iuliu de Knothy fisolgăbirul din Bocșa a avut partea leului în acele osândiri și astăzi iată-l pe acest fisolgăbiru conchemând o adunare de Români din Bocșa-montană și Bocșaromână, și din Vasiova, pe care i-a îndemnat să iee parte la milleniul unguresc. Între amăgitori, se află și un preot și un dascăl Român (?) Acestia au siluit pe 10 ficiori din Bocșaromână și 10 din Vasiova, ca se fâgăduiască, că vor merge cu mulțimea la Pesta și vor juca în Pesta „Călușorul” și „Bătuta” și ce e mai mult preotul, al cărui nume încă nu-l știm are de gând să facă și o nuntă țeranească în Budapesta.

Ruşinea ce ne vor face acești oameni va fi groaznică.

Facem deci luători de seamă pe inteligența de acolo, ca să nu lase, ca Românii să meargă la Pesta.

Oameni slăbănogi, oameni de nimica sînt acei ficiori, care vor îndrăzni să ne batjocorească neamul jucînd „Călușorul” și „Bătuta” și făcînd ospet chiar în Budapesta de unde nu ne vine, decât prigonire, de unde se revarsă tot rēul asupra neamului nostru.

Oare să nu fi auzit ei de desgustul ce l-a adus sērbările millenare chiar și la străini? Oare să nu fi cetit ei chiar nimica despre judecata ce au adus-o Francezii asupra milleniului unguresc și asupra tîrgului de zdrențe din Iudapesta, cuibul Jidănesc?

Noi îi știam pe Bocșani: Români la loc, cetitori zeloși ai foilor românești și îndeosebi ai „Foii Poporului”

Oare să nu fi înțeles ei judecata și sfaturile noastre ce le-am dat Românilor, că cu nici un preț să nu iee parte la tērgul zdrențelor din Budapesta?

Noi credem, că da, ne-au înțeles, dar' nu pot da piept amăgirilor fisolgăbirului de acolo și a celui rătēcit preot și dascăl Român.

Fisolgăbirul n'are drept se siluească pe nimeni ca să meargă la Budapesta, și Bocșenii noștri n'au ce căuta acolo.

Bocșenilor nu v' lăsați amăgiți de cuvintele unse cu miere ale fisolgăbirului ungur, nu ascultați nici de acel preot și dascăl, căci pe rea cale și la pierzarea cinstei voastre vrea să v' ducă.

Rēmâneți acasă, vedeți-v' de ale voastre trebșoare și veți fi aceia-ce sînteți: Români cinstiți, la din contră v' veți face de rîsul și de ocara neamului românesc, care cu scārbă se va întoarce dela fața voastră și v' va judeca de niște oameni de nimica slabi de ānger.

Rîs.

Mai lasē-mă și 'n pace.

Un Țigan mirosise, că în podul popii Vasile trebuie să fie o slănină pusă la fum. Nici una, nici două, el pândi, când nu era nimenea prin curte și prin tindă și șterge-o pe trepte în sus la locul cu norocul! De vesel ce era Cordilă, când se vērū lāngă o bucățică mai bună, nici nu băgă de seamă, că calcă prin podul popii mai habitir ca prin bordeiul lui.

„Dar' astă minune!” gāndi pārintele Vasile dela o vreme. „Cine o fi jucānd brēul pe lāngă slānina noastră?” Și cāt dai în palmi, și sui treptele cu o despicătură zdravēnă în mână.

— „Da ce cauți, cioară, în pod la mine?”

— Ni iacă-tă, pārintele, am venit să mē încălzesc un pic, că mē lua Tarterul de frig.

— Da straița de ce o ții în mână?

— Da să mē apēr de fum, māncăți-aș curcanii pārintele!

— Da cu cuțitul ce vrei să faci?

— Mai lasă-mē și în pace cu atâtea întrebări, că prea ai vrea să le știu toate și sfinția ta!

*

Nu-i plăcea apa.

— Mei Țigane, da de ce te-ai mutat din satul, în care ți-ai ros oasele pānd acum?

— De, Românico!... Nu-mi plăcea apa!

— Cum dracu să nu-ți placă, mēr cioară?... D'apoi bine, la ceilalți oameni de ce le place?

— Hei, Românico,... apoi vezi, că ahāia au după ce sē o bea, pe cānd eu vedeam tot stele verzi, de satul ce eram!

POSTA REDACȚIEI.

D-sale »Sebastian din Hălmăgel«. Poesia d-tale se va publica în curēnd, însă cu oare-care schimbări. Pentru celelalte mulțumită!

»Trecătorului«. Am luat la cunoștință, că »stircoania» și stîrcul 'și-au făcut cu mare chin cuibul. Dacă respectivul a stricat cuibul, numai rēu a făcut. În foaie nu-l putem pune.

D-sale R. C. în Baia-de-Criș. 1. Numele dăruitorilor trebuie scris mai ceteț și corect, altminterlea sē fac greșeli, ceea-ce nu e iertat. 2. Băiatul respectiv 'și-a aflat loc cu alt privilegiu. Te vom încunoștința.

Celor 7 din Iacobeni. Faceți arētare la consistor în contra protopopului, care dacă a ținut suta de fl. pentru sine, va fi silit să o restituie bisericii, căreia i-se și cuvine, după-cum a fost și voia celui ce a testat-o.

D-sale V. G. în D. Eroul din balada d-tale rēmānēnd

»De ciufala babelor

De urala māndrilor«

îți comunicăm, că de aceeași soarte s'a împărțit și din partea noastră.

D-sale P. »Iubileul millenar« nu se poate publica. Altceva cu drag. Salutare!

D-sale G. B. în Nădab. Astfel de știri stîrnește pofta de a sēvîrși și alții asemenea fapte urite cum e omorul. Nu putem publica.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș. Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 25 Iulie n.

Timișoara: 9 19 36 88 57
 Viena: 46 61 10 69 45

Tragerea din 29 Iulie n.

Brünn: 60 84 34 19 33

Tirgurile din săptămâna viitoare după cäl. vechiu.

Luni, 22 Iulie: Deva.

Mercuri, 24 Iulie: Măgheruș.

Joi, 25 Iulie: Ocna-Sibiului, Preșmer.

Vineri, 26 Iulie: Brețcu. 26 — 29 Iulie: tirg de oi în Sebeșul-săsesc.

Sâmbătă, 27 Iulie: Bran.

Călimdarul săptămânii.

Zilele	Călimdarul vechiu	Călimd. nou	Soarele
	Dum. a 10-a d. Ros., gl. 1, sft. 10.	rés.	ap.
Dum.	21 C. Simeon și Ioan	2 Porțuncu	4 35 7 25
Luni	22 † S. Maria Magdal.	3 Stefan	4 36 7 24
Marți	23 Muc. Trofim	4 Dominic	4 37 7 23
Merc.	24 Mucenița Cristina	5 Mar. Șnee	4 38 7 22
Joi	25 † Adormirea S. Anei	6 (†) S. la față	4 40 7 20
Vineri	26 S. Muc. Ermolae	7 Caetan	4 41 7 19
Sâmb.	27 † M. M. Panteleimon	8 Chiriac	4 43 7 17

„TIPOGRAFIA“

societate pe acțiuni din Sibiu

îndeplinește tot felul de lucrări tipografice și îndeosebi tipărește cărți de tot felul, înștiințări de căsătorie, înștiințări de moarte, placate, bilete de vizită, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile cât se poate de ieftine.

Deasemenea „Tipografia“ primește în editură cărți școlare și peste tot cărți scrise anume pentru popor, precum sunt povești, snoave, poezii populare, istorioare, romane, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii scrise în limba poporului și alte deasemenea.

Fiind „Tipografia“, societate pe acțiuni **avere națională**, bine ar fi, ca Românii acei să-și comandeze cele de lipsă, ear' nu la străini.

Coase de tigae, fer vërsat, oțel

de cele mai bune, și pe felelat

Lungimea: 70 75 80 85 90 ctm.

1 dărab fl. —.80 —.80 1.— 1.— 1.—

Ori-ce coasă vëndută la mine **pe felelat**, care nu corespunde, se primește înapoi, sau se schimbă chiar și când ar fi fost bătută sau folosită. [1431] 11—

Pentru fiecare coasă se dă și o așa numită hârtie de felelat.

La cumpărarea deodată alor 10 bucăți se dă una de bașca pe deasupra.

C. F. IICKELI,

prăvălie de fer, Sibiu, Piața-mică.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmăi și se află de vëndare în librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu, strada Poplăcii 15:

**INDREPTAR PRACTIC
ÎN
ECONOMIA RURALĂ**compus de
cel 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

Tocmai a apărut și se află de vëndare la „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu:

CESTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR

și

MODURILE SOLUȚIUNII SALE

în

UNGARIA

DE

AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 55 cr. v. a.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică de casse.

Spre incredințare, că furnizez numai marfă bună și frumoasă, servească împregiurarea, că vënd casse fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fiecărui a să convinge cu privilegiul comandelor în atelier despre bunătatea materialului și conștiențiositatea executării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la cassele nouă cât și la reparaturi și deschideri voi face cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai conștiențios mod toate comanda, semnez în speranța unei clientele binevoitoare [950] 15—

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Comunelor bisericesti și politice li-se acoardă și plătierea în rate.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni din Sibiu

GRAMATICA GERMANĂ

TEORETICĂ PRACTICĂ

de

Sava Popovici Barcianu.

Edițiunea a cincea
revidată și completată
de

Dr. Danil Popovici-Barcianu.

Această gramatică atât de bine întocmită, având la fine și un mic vocabular german-român costă numai 1 fl. 40 cr. plus 10 cr. porto.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

Însoțiri de consum, de vânzare, de vieri, de lăptării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

Înființarea și conducerea de astfel de însoțiri

de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania”.

EDITURA

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiiului”.
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr., recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia”,

soc. pe acțiuni în Sibiu.

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA” ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[808] 42—

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1.095,828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

960.343 fl. 42 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Ioan I. Moga

Poiana (comit. Sibiiului)

recomandă on. public **luminări de ceară** de tot soiul, pe care le fabrică din cel mai bun material. [1888] 1—2

Fabricarea luminărilor atât pentru negoțul mare cât și pentru biserici, o va începe numai cu 1 August.

Roagă pe onor. public pentru numeroase comande, pe cari le va îndeplini după plac și în chip mulțumitor.

Un învățăcel

se primește în franzelăria (Weissbäckerei) lui

Stefan Moga,

Sibiu, strada Trenului nr. 4.

[1792] 3—6

De mai multe-ori premiate.

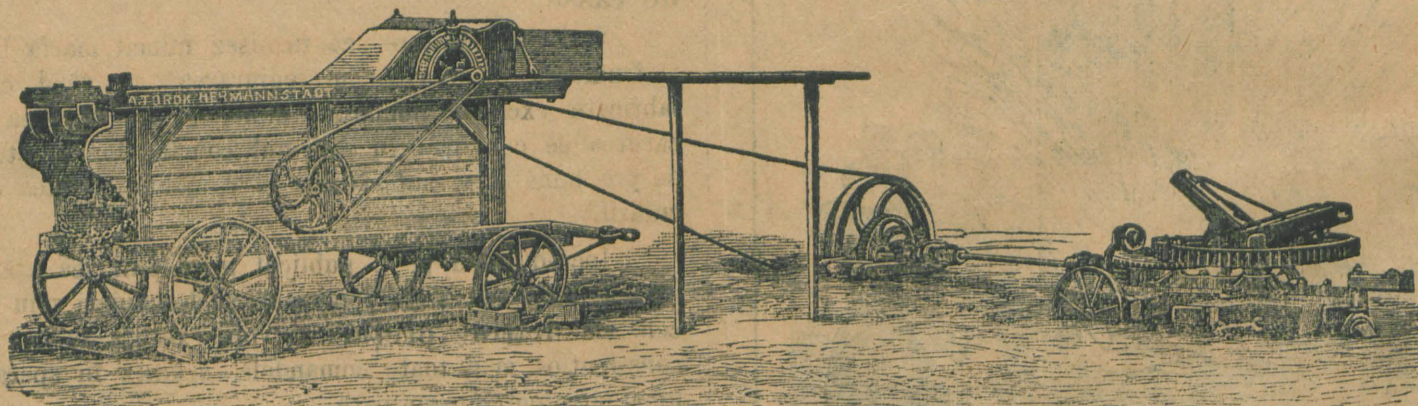
Fabrica de mașini agronomice

a lui

Andrei Török,

Sibiu. — Poarta Cisnădiei.

[1831] 2—

recomandă pentru sezonul actual cunoscutele și renumitele sale mașini de treerat de cele mai bune sisteme. Mașini de învîrtit cu mîna și cu caii, cu scuturători de paie și fără de aceia. Ciur de sortat și de vînturat în patru diferite mărimi. Aparat pentru împlătitul trifoiului. Triere, precum și tot felul de mașini și unelte economice, cu prețurile cele mai ieftine și cele mai ușoare condițiuni de platire.

Toate mașinile se dau pe garanție.

Prețuri curente la cerere se trimit franco și gratuit.

Reparaturile se îndeplinesc ieftin și grabnic.